

Barne-, likestillings og
inkluderingsdepartementet

Postboks 8036
0030 Oslo

Vår saksbehandler: **LF/ AGE**
Vår ref: **328109**

Vår dato: **09.11.2012**
Deres ref.:
Medlemsnr.:

Høring endringer i Barnevernloven (finansieringsansvaret og i den faglige samhandlingen mellom stat og kommune, forslag om styrking av barns rettigheter),

Norsk Sykepleierforbund, NSF har hatt forslaget til høring blant faggruppene av helsesøstre og barnesykepleiere. Gjennom tidligere høringssvar til både barnevernloven og barneloven, og via Landsgruppen av Helsesøstres medlemskap i Forum for Barnekonvensjonen, har vi over tid hatt spesiell oppmerksomhet på de mest utsatte barna og barns rettigheter. Med bakgrunn i dette har vi i dette høringssvaret gitt innspill om *Del 3 Styrket rettssikkerhet for barna i barnevernet*.

De foreslåtte endringene i finansieringsordningen av barnevernstiltak, fordeling av utgifter mellom stat og kommune med de skisserte punktene som utgangspunkt for finansieringsordningen støttes: det at det er barnevernfaglige vurderinger som skal dominere tiltaksvalget, at kostnadene ved tiltaket skal inngå i den barnevernfaglige vurderingen og at det kreves tilstrekkelig investering i sektoren, jf. Kap. 8.2.

Kommentarer til enkelte deler/kapitler:

Del 1 Innledning

Kap. 5 Innspill fra aktører i barnevernet og ulike faginstanser

Det er positivt og selvfølgelig at man har innhentet erfaringer fra barn og unge i barnevernet. NSF undres over at det ikke er innhentet synspunkt og erfaringer fra kommunale aktører som har tett samarbeid og dialog med barnevernet. For eksempel helsestasjon og skolehelsetjeneste som har tjenester rettet mot alle barn, i barnehage og skole. NSF ville sett det som en klar styrking av kunnskapsgrunnlaget med synspunkt «utenfra», da det kan bringe inn helt nødvendige perspektiv og korrektiv til barnevernets arbeid.

Del 2 – Oppgave og finansieringsansvaret

NSF mener at nærhetsprinsippet er viktig innen barnevern, slik det er det i samhandlingsreformen i helsevesenet, i den betydning at tiltak bør vurderes, iverksettes og finansieres av kommunen. Det er en fare for at de øremerkede midlene som er overført barnevernet i kommunene de siste årene via statsbudsjettet, blir bundet opp i stillinger, og ikke blir tilgjengelige for konkrete tiltak. I beslutningsprosessen om type tiltak vil det da bli et betydningsfullt skjæringspunkt mellom hva staten skal bekoste og hva kommunen skal bekoste. Når finansieringsordningen skal endres, er det viktig at det blir reelle strukturelle endringer med en reell kostnadsoverføring som gir kommunene råderett og ansvar for de tiltak som besluttet.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@sykepleierforbundet.no

www.sykepleierforbundet.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Kommunen vil da også kunne se besparelser når kostnaden ved tiltak reduseres.

NSF savner en bredere belysning av hvordan barnevernets ressurser på kommunalt nivå kan utnyttes best mulig. I forhold til hjelp til utsatte familier kan ikke barnevernets innsats sees isolert fra det øvrige hjelpeapparatet. Eksempelvis er det ingen diskusjon rundt hvordan andre tjenesters observasjoner og kunnskap om barnet og familien kan benyttes som en konkret hjelp for barnevernet, eller om eksempelvis helsestasjons- og skolehelsetjenesten kunne tildele hjelp på et tidlig stadium i problemutviklingen – som «familievikar» (tidligere tiders husmorvikar), intensivt foreldreveiledning osv.

Del 3 – Styrket rettssikkerhet for barna i barnevernet

Kap. 12 Lovfesting av krav til forsvarlighet i barnevernloven

NSF støtter departementets forslag til ny § 1-1 a om krav til forsvarlighet. Ettersom den foreslåtte lovteksten vedrørende forsvarlighet er svært kortfattet, forventer vi at bestemmelsen utdypes i merknader som klargjør hva kravet faktisk innebærer, jfr. helse- og omsorgstjenesteloven.

Kap. 13 barns rett til medvirkning og barns mulighet til å ha en særskilt tillitsperson

13.3.1 Barns rett til medvirkning

NSF stiller oss bak departementets vurderinger i forhold til barns rett til medvirkning. Samtidig er det viktig at det også poengteres at barnet ikke skal gis et ansvar som ikke tjener dem, eller som de ikke vil eller skal ha..

13.3.2 Tillitsperson

Forslaget om at barnet kan ha med seg en tillitsperson, støttes. Dette er et viktig grep for å styrke barns rett til medvirkning. Mange barn i barnevernsystemet har jevnlig samtaler med helsesøster, som dermed kan være aktuell som tillitsperson for barnet. En slik funksjon vil naturlig falle inn i helsesøsters funksjon som barn og unges talsperson, men vil også stille krav til tydelige rolleavklaringer overfor både barnet, foreldrene og barnevernet. Departementet foreslår at en slektning kan være en tillitsperson for barnet. Det kan i mange tilfeller være til barnets beste. Videre foreslås det at tillitspersonen må kunne pålegges å undertegne en taushetserklæring. Krav om taushetserklæring for en tillitsperson som tidligere har fungert som en nær slektning, med mulig kontaktflate til andre slektninger i samme familie, kan fungere mot sin hensikt, da ellers «naturlig» informasjonsflyt mellom familiemedlemmer opphører.

Kap. 14 Begrepsbruken i barnevernloven

Å forandre på begrepene kan bidra til "å myke" opp barnevernet og redusere stigmatisering både overfor barnet/den unge, familien og støtteapparatet. En modernisering av begrepene er tidsriktig og nødvendig da de i hovedsak handler om omsorg rundt barnet/den unge. NSF mener det skal tillegges vesentlig vekt at barn i barnevernet selv har ønsket endret begrepsbruk, der "foster" endres til "omsorg". Begrepene *omsorgshjem*, *omsorgsforeldre* og *omsorgsbarn* kan være gangbare begrep.

Når det gjelder begrepet "barn med alvorlige atferdsvansker" opplever vi at det kan gi inntrykk av å legge alt «ansvar» på barnet, som oftest er en symptombærer for voksnes uheldige eller skadelige adferd. Det bør endres til et begrep som tydeligere beskriver barnet som symptombærer.

Kap 15 Hjelpetiltak for barn og barnefamilier

NSF støtter departementets forslag om at formål skal angis ved hjelpetiltak da vi opplever at dagens eksempler på tiltak virker begrensende på den tiltaksportefølje barnevernet velger å benytte.

Alle familier som er i kontakt med barnevernet, bruker helsestasjonens og/eller skolehelsetjenesten. Vi savner at tjenesten blir nevnt som en aktuell samarbeidspartner for både barnevern og NAV, og som en bidragsyter i forhold til *strukturendrende tiltak* når en familie sliter. Helsesøster har gjerne god kjennskap til familien og kan ha en annen innfallsvinkel som kan vise seg å være viktig. Helsesøstre framstår gjerne som mindre truende og stigmatiserende, og kan være med på å bygge ned motstand mot barnevernet og skape motivasjon for å ta imot hjelp. Foreldreveiledning som gis gjennom helsestasjon og i skolehelsetjenesten er i seg selv strukturendrende tiltak.

Kap. 18 Samvær med søsken etter omsorgsovertakelse

NSF støtter departementets forslag om at fylkesnemnda i vedtak om omsorgsovertakelse også skal ta stilling til spørsmålet om samvær mellom søsken. I tråd med Barnevernpanelets rapport fra september 2011, mener vi det bør vurderes om bestemmelsen bør omfatte søsken, annen familie og nettverk.

Kap. 19 Barneverntjenestens ansvar for å følge opp barnet etter en omsorgsovertakelse

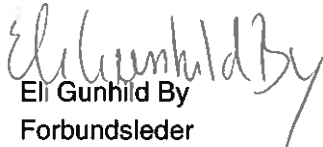
NSF støtter departementets forslag til presisering i lovteksten.

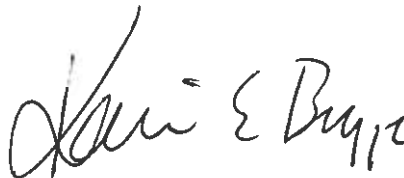
Kap. 20 Tilsyn og kontroll med barn i fosterhjem

NSF støtter departementets forslag om at ansvaret for tilsyn med barn i fosterhjem legges til kommunen. Ansatte i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som har spesiell kompetanse på barns oppvekst og utvikling, kan være aktuelle bidragsytere i en slik ordning. Det må i tilfelle forutsette både tilstrekkelig veiledning og ressurser, slik at den type oppdrag ikke går på bekostning av tjenestens primærforebyggende arbeid.

Videre støttes forslaget om krav til politiattest.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild By
Forbundsleder

Kari E. Bugge
Fagsjef

